CDA Haarlemmermeer
Taurusavenue 100 | 2132 LS
Hoofddorp
www.cda.nl/Haarlemmermeer

Bijdrage Programmabegroting 2024-2027

Inleiding

Het is verkiezingstijd en in elk interview en debat gaat het over thema's als bestaanszekerheid, woningnood en de manier waarop we met elkaar om gaan in Nederland. De verleiding is dan ook groot om een enorm pleidooi te houden voor het CDA verkiezingsprogramma Recht Doen! maar dat dat laat ik over aan Henri Bontenbal. Toch zijn de gemeentefinanciën nog nooit zo afhankelijk geweest van de Haagse plannen.

Korting op korting

Korting op korting, dat is waar het allemaal om draait. Voor de mensen thuis, we hebben het niet over aankomende kortingsacties rondom Black Friday of het nieuwe foldertje van de supermarkt. Helaas is een korting van het Rijk iets heel anders dan wat de meeste mensen hieronder verstaan. Korting wil zeggen dat we minder geld krijgen om onze taken uit te voeren. Dit geldt niet alleen voor Haarlemmermeer maar voor alle gemeenten in Nederland. Vanaf 2026 worden een aantal oude, door vorige kabinetten uitgestelde, 'kortingsmaatregelen' doorgevoerd via het gemeentefonds. Korting op korting dus en dat gaat heel erg pijn doen als er in Den Haag niet wordt bijgestuurd.

Ons meerjarenbeeld gaat van een ruimte plus in 2024 en 2025 naar een zware min in 2026 en 2027. Het betreft een bedrag van respectievelijk –15,7 miljoen en –24,4 miljoen. De nieuwste inzichten in de septembercirculaire zien hoe vloeibaar deze bedragen zijn. Het tekort is afgenomen naar een bedrag van –14,2 en -18,0 miljoen. Dat is nogal een verschil.

Hoopvol

Het is duidelijk dat landelijke overheid moet bezuinigen maar toch hebben wij goede hoop dat een aantal voorgenomen kortingsmaatregelen niet door zullen gaan. De VNG is zich al langer hiertegen aan het verzetten en de Raad heeft ook al aangegeven dat we ons er niet zomaar bij neerleggen.

In de laatste miljoenennota is de compensatie voor de nieuwe manier van indexeren, ook wel volumeacres genoemd, verhoogd van 150 miljoen naar 706 miljoen in 2027. Bovendien blijkt uit de verkiezingsprogramma's voor de komende verkiezingen dat partijen de rooksignalen uit de gemeenten hebben gezien en andere kortingsmaatregelen ook op de tocht staan. Het CDA wil de opschalingskorting bijvoorbeeld schrappen en juist investeren in het lokaal bestuur. Puntje voor Henri dus en we staan hier zeker niet alleen in.

Proces ombuigingen

Deze onzekerheden maken het daarom lastig om het meerjarenbeeld op waarde te schatten. Het CDA vindt het dan ook verstandig om nog dit jaar in de Raad een debat te voeren over de mate waarin we in Haarlemmermeer gaan ombuigen. Daarom gaan wij hier vanavond nog niet op vooruitlopen.

Het voeren van dit debat is ondertussen ook afgesproken in de werkgroep ombuigingen van de Raad. Daarmee komt de Raad in positie en dat is wat het CDA heeft beoogd met het amendement vorig jaar. Het proces voorstel van het College dateert van voor het instellen van deze werkgroep en is daarmee achterhaald. Dat maakt het volgens ons onmogelijk om nu in te stemmen met beslispunt 6.

Programmabegroting

De leesbaarheid van de begroting is verbeterd doordat er weer stappen zijn gezet in het kader van de Duisenbergmethode en adviezen van de rapporteurs zijn overgenomen. Toch is er nog een lange weg te gaan, dat tonen de voorbeelden die collega's vanavond aanhalen wel aan. We zien op verschillende plekken indicatoren opgenomen en cijfers van “Waar staat je gemeente”. De grafieken en tabellen zijn echt enorm verhelderend. Het CDA zou graag zien dat bij de volgende programmabegrotingen ook indicatoren zijn geformuleerd voor alles wat we doen in het kader van verduurzaming en de energietransitie.

Als we verder inhoudelijk naar de programmabegroting kijken zien we een aantal zaken die handen en voeten geven aan het Haagse debat over bestaanszekerheid:

Inkomen: het aantal bijstandsgerechtigden is nog altijd erg laag in Haarlemmermeer maar wel zien we dat tegen deze trend in steeds meer kinderen in een uitkeringsgezin opgroeien. Daar maken wij ons zorgen over, alle kinderen verdienen dezelfde kansen en de basis daarvoor vormt het gezin.

Werk: we zijn en blijven een banenmotor. De netto arbeidsparticipatie ligt 3% hoger dan het landelijk gemiddelde en het aantal banen blijft stabiel. Het aantal banen in Haarlemmermeer is het dubbele van het landelijk gemiddelde maar dat komt door de aantrekkingskracht van Schiphol.

Wonen: de wachttijd voor een zelfstandige sociale huurwoning in Haarlemmermeer neemt af maar is met 19 jaar nog altijd enorm lang. Veel hoger dan bijvoorbeeld Amsterdam en Utrecht, laat staan gemeenten waarin we ons in de begroting mee vergelijken.

Kortom: meer betaalbare woningen bouwen in vooral de sociale huursector en zorgen dat de bijstandsgerechtigden een eerlijke kans krijgen op de banenmarkt waardoor er minder kinderen in armoede hoeven op te groeien.

Belastingvoorstellen

We zien dat de belastingdruk in Haarlemmermeer in 2024 iets boven het landelijk gemiddeld uitkomt en dat legt druk op het besteedbaar inkomen van onze inwoners. De voorgestelde verhogingen zijn echter onvermijdelijk en in lijn met eerdere besluiten.

Strategische agenda Raad (SAR)

Tot slot willen wij nog ingaan op de SAR. We zien slechts één onderwerp voor 2024, dat kan niet waar zijn. Wij willen in de tweede termijn graag onderwerpen ophalen die we op de SAR kunnen zetten. Wij denken bijvoorbeeld aan de Krimp van Schiphol, Evaluatie van de VOR en Effecten aanpak Verkeersveiligheid.

Namens de fractie van het CDA,

Erik van der Peet, *Nieuw Vennep 9 november 2023*
2023

Fractievoorzitter